

STAMMENSTRIJD BINNEN DE TUINARCHITECTUUR

O.A. PIET OUDOLF

WAT: expositie
WAAR: Singer Laren
WANNEER: tot 27 augustus
INFO: singerlaren.nl
 ★★☆☆☆

Voor Singer Laren was de aanleg van de eigen museumtuin aanleiding de 'Dutch Wave' – landschapsarchitect Piet Oudolf (1944) – in het zonnetje te zetten. Hij kreeg voor zijn gehele oeuvre de tweejaarlijkse prijs van de Stichting Vrienden van Singer Laren, met o.a. een expositie en een publicatie. Parallel aan de expositie over Oudolf, met aandacht voor zijn spraakmakende ontwerpen in Nederland, Engeland en de Verenigde Staten, heeft het museum deze zomer een grote presentatie rond het thema 'de tuin' georganiseerd. Er is werk te zien van vele beroemde kunstenaars, maar ook onbekende 'tuinenschilders' uit binnen- en buitenland.

Twee gastconservatoren verzamelden voor deze expositie ruim 100 kleurrijke schilderijen uit de periode 1880-1940. Op 'Geschilderde tuinen'

zijn werken te zien van Monet, Nolde, Willink, maar ook van verschillende Gooise schilders, onder wie Ferdinand Hart Nibbrig en Evert Pieters. De laatste maakte een schilderij van de oude Singertuin naar ontwerp van tuinarchitect Leonard A. Springer. Pieters vergat niet de bewoners van de villa 'De Wilde Zwanen', William en Anna Singer, erin te plaatsen. Tuinarchitect Springer tekende voor de Singers een tuin in Engelse landschapsstijl met romantische trappartijen, een theehuis, kas en een pergola in combinatie met een stukje formele tuin. Ruim een eeuw later, in 2016, presenteerde Oudolf zijn ontwerp voor een nieuwe 'binnentuin', die nu wordt gezien als eigentijdse 'buitenzaal', tevens beeldentuin in wording, die de verschillende gebouwen van Singer Laren verbindt. Het werd een typisch Oudolf-ontwerp, waarbij o.a. natuurlijke plantengemeenschappen en de seizoenen inspiratiebronnen zijn, maar ook reconstrueerde hij delen van de oorspronkelijke Singertuin van kort voor de Eerste Wereldoorlog.

Op het moment dat het Amerikaanse echtpaar Singer aan de rand van het kunstenaarsdorp Laren een huis lieten bouwen, lag het bijna voor de hand dat zij architect J. W. Hanrath benaderden. Hij bouwde in het Gooi een flink aantal villa's in Engelse landschapsstijl. En het was Hanrath die tuinarchitect Springer bij de Singers introduceerde. Springer ontwierp uiteindelijk bij meer dan 50 van Hanraths creaties de tuinen. Maar Springer kreeg steeds meer concurrentie. Net als in de beeldende kunst was er destijds in het Gooi binnen de tuinarchitectuur sprake van een ware stammenstrijd. De Singers hoorden bij het behoudende kamp. Als kunstverzamelaars verwierpen zij geen werk van modernisten als Piet Mondriaan of Bart van der Leek. Evenmin waren zij gecharmeerd van de Larense 'nieuwlichter' Jeanette van Zijdveld, de eerste vrouwelijke tuinarchitect van ons land.

Zij was al net zo'n eigenzinnige trendsetter als Oudolf. Ze gebruikte voor haar ontwerpen 'boerenbloemen' uit haar eigen kwekerij, zoals

margrietten, ridderspoor en zonnebloemen. Inspiratiebron waren de traditionele boerentuinen van

het Gooi. In haar 'anti-burgerlijke' tuin trof men geen pergola met natuurstenen zuilen of een kas met azalea's aan; een eenvoudige ingangspartij, stapelmuurtjes en een witte bank vond zij voldoende. Haar partner Nelly maakte de presentatietekeningen. Met succes, want in de crisisjaren rond 1930 had het stel nog steeds opdrachten. Hoe Jeanette van Zijdveld te werk ging, is te zien op enkele zonnige tuinschilderijen op de tentoonstelling, o.a. 'De tuin van de villa De Paddestoel' van Ferdinand Oldewelt en 'De tuin bij Huis Heideveld te Laren' van Cornelis Vreedenburgh.

Maarten Jager

100 kleurrijke schilderijen

Landschapsarchitect Piet Oudolf en zijn vrouw Anja.
 FOTO J.W. KALDENBACH

SINGER LAREN - BEDRIJF NIET TERLOOPS GEEN MUSEUMLADDER

**Simon
Moulijn, 'In
de tuin van
villa De
Egelantier.
Laren,
1912'.**

FOTO SINGER
LAREN

